

Σχέσεις Εκπαιδευτικών – Μαθητών

ΖΩΗ ΣΓΟΥΡΔΑ

Κοινωνιολόγος –
Δασκάλα Ειδικής Αγωγής

Γυμνάσιο Κρεμαστής
2022–23

Διαπροσωπικές Σχέσεις

Οι σχέσεις που αναπτύσσει
το άτομο με τους «άλλους»
(Βίθυνος και συν., 1999).

Διαπροσωπικές Σχέσεις στο Σχολικό Περιβάλλον

- Το σχολικό περιβάλλον είναι μια κοινωνική ομάδα, όπου τα μέλη της βρίσκονται σε μια αμφίδρομη επικοινωνία.
- Ο εκπαιδευτικός διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην διαμόρφωση της επικοινωνίας με τους μαθητές του. Συνεπώς, στη διαμόρφωση διαπροσωπικών σχέσεων.
- Ο εκπαιδευτικός δεν είναι μόνο φορέας γνώσεων . Στα καθήκοντά του/της περιλαμβάνεται η διανοητική, η συναισθηματική και κοινωνική ανάπτυξη του/της μαθητή/τριας.

Διαπροσωπικές Σχέσεις

Οι διαπροσωπικές σχέσεις επηρεάζουν τη μάθηση:

1. ενισχύοντας ή καταστέλλοντάς την,
2. κάθε στιγμή της σχολικής διαδικασίας,
3. κάνοντάς την πιο ελκυστική (οι θετικές σχέσεις μαθητών/τριων - εκπαιδευτικών εμποδίζουν την εμφάνιση σοβαρών προβλημάτων συμπεριφοράς),
4. ή δημιουργώντας προβλήματα συμπεριφοράς (οι αντιπαράθεσεις μαθητών/τριων - εκπαιδευτικών).

Στοιχεία του μαθησιακού κλίματος:

1. αλληλεπίδραση εκπαιδευτικού-μαθητή/τριας.
2. αλληλεπίδραση των μαθητών μεταξύ τους.
3. συμπεριφορά του εκπαιδευτικού απέναντι στους μαθητές/τριες.
4. κλίμα της τάξης.

Ζωή Σγούρδα

Κλίμα της τάξης – Παράγοντες που το διαμορφώνουν:

- ▶ κοινωνικό περιβάλλον
- ▶ κοινωνικές αλληλεπιδράσεις
- ▶ η κουλτούρα
- ▶ οι αξίες οι οποίες επικρατούν στο σχολικό περιβάλλον
- ▶ αλληλεπίδραση μεταξύ των μελών της σχολικής τάξης
- ▶ προσωπική ανάπτυξη του κάθε μέλους χωριστά
- ▶ η τάξη ως οργανωμένο σύστημα

Όλοι αυτοί οι παράγοντες επηρεάζουν σημαντικά τη διατήρηση της τάξης και της πειθαρχίας στη σχολική αίθουσα.

Κλίμα της τάξης - Μαθησιακά αποτελέσματα

Το ψυχοκοινωνικό κλίμα της τάξης επηρεάζει σημαντικά τα μαθησιακά αποτελέσματα των μαθητών/τριών (σχολική επίδοση), είτε αυτά είναι γνωστικά είτε συναισθηματικά.

Ο εκπαιδευτικός είναι σε μεγάλο βαθμό υπεύθυνος για το κλίμα της τάξης μέσω της στάσης του και των σχέσεων που δημιουργεί ανάμεσα σε αυτόν και στους/στις μαθητές/τριες.

Στόχος της εκπαίδευσης είναι η αξιοποίηση των δεξιοτήτων των μαθητών/τριών, ώστε να διαχειρίζονται προς όφελός τους και αποτελεσματικά τις γνωστικές, κοινωνικο-διαπροσωπικές και συναισθηματικές διαστάσεις της προσωπικότητάς τους.

Κλίμα της τάξης - μαθητές

- ▶ Η θέση που έχει ο μαθητής/τρια στην τάξη, επηρεάζουν σε μεγάλο βαθμό τη μαθητική επιτυχία ή αποτυχία και την ολόπλευρη ανάπτυξη της προσωπικότητάς του/της, καθώς η τάξη είναι ένας χώρος ανάδειξης πολλών ικανοτήτων και δεξιοτήτων των μαθητών/τριων (Μπασέτας, 2007:50).
- ▶ Η σχολική τάξη αποτελεί μια μικρογραφία της κοινωνίας μέσα στο οποίο αλληλεπιδρούν τα μέλη του, οι μαθητές/τριες και ο/η εκπαιδευτικός.

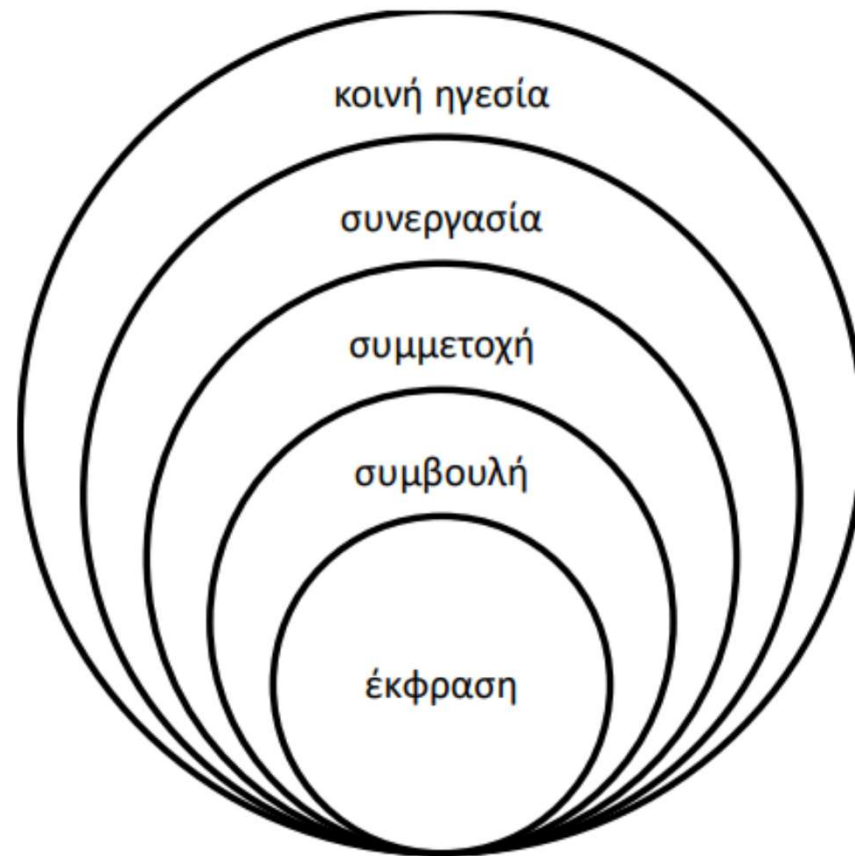
Φωνές των μαθητών

- ▶ Βελτιώνουν τα σχολεία.
- ▶ Βοηθούν στη προώθηση της συμπερίληψης (Αγγελίδης & Χατζησωτηρίου, 2013).
- ▶ Πρέπει να ακούγονται και να λαμβάνονται σοβαρά υπόψη σε συζητήσεις για αλλαγές στην εκπαίδευση και στα σχολεία (Αγγελίδης και Μιχαηλίδου, 2012).
- ▶ Βγάζουν στην επιφάνεια προβλήματα ή καταστάσεις που μπορεί να οδηγήσουν σταδιακά στην υποβάθμιση της εκπαιδευτικής διαδικασίας και του μαθησιακού κλίματος.
- ▶ Να εμπλέκονται στις αποφάσεις του σχολείου.
- ▶ Βοηθούν στην αποφυγή καταστάσεων περιθωριοποίησης μαθητών που ανήκουν σε ευάλωτες κοινωνικές ομάδες (Αγγελίδης & Χατζησωτηρίου, 2013).

Φωνές των μαθητών

Ενεργητική συμμετοχή των μαθητών με την παρουσία τους στη διδακτική και μαθησιακή διαδικασία.

Οι κύκλοι της συμμετοχής.

Εκπαιδευτικοί- Θετικές Στάσεις

- ▶ Καθορισμός υψηλών προσδοκιών για την επίδοση του συνόλου της τάξης
  - ▶ Κατανόηση των μειονεκτημάτων μαθητών ευάλωτων ομάδων
  - ▶ Ενίσχυση Επικοινωνιακών Δεξιοτήτων των μαθητών
  - ▶ Επικοινωνία με τους γονείς
  - ▶ Να λαμβάνουν υπόψη τη φωνή των μαθητών
  - ▶ Κατανόηση της διαφορετικότητας
  - ▶ Υπενθύμιση του σχολικού κανονισμού
  - ▶ Διατήρηση της ψυχραιμίας από τον εκπαιδευτικό
  - ▶ Αξιοποίηση του κύρους του και της επιστημονικής του κατάρτισης στην αντιμετώπιση των προβληματικών συμπεριφορών
  - ▶ Διδασκαλία βάσει των ικανοτήτων των μαθητών του
- (Καρολίδου, 2020)

Εκπαιδευτικοί- Αρνητικές στάσεις που διαταράσσουν τις σχέσεις

- ▶ Κακός σχεδιασμός του μαθήματος και της διαχείρισης του διδακτικού χρόνου
- ▶ Μη προβλεπόμενες αντιδράσεις σε προβληματικές συμπεριφορές μαθητών
- ▶ Η διαδικασία της εξέτασης με κατάλογο και όχι με εποικοδομητικό διάλογο
- ▶ Η χαλαρότητα και η ανεκτικότητα σε ορισμένες εκτροπές δυσκολεύει και τους υπόλοιπους καθηγητές - κοινή γραμμή
- ▶ Η κατάχρηση των συστάσεων
- ▶ Καθυστέρηση εξαγωγής συμπερασμάτων
- ▶ Η εναλλαγή απότομων συμπεριφορών (όπως από την επιείκεια στην αυστηρότητα (Καρολίδου, 2020)

Συμπεράσματα

- ▶ Τα πρότυπα συμβάλλουν στη διαμόρφωση της συμπεριφοράς των ατόμων - Οι εκπαιδευτικοί μπορούν να αποτελέσουν πρότυπα για τους μαθητές τους (Bandura, 1997).
- ▶ Στόχος του εκπαιδευτικού είναι η ενίσχυση της αυτοαντίληψης και της καλλιέργειας ηθικών αξιών στους μαθητές.
- ▶ Όταν οι μαθητές αναπτύσσουν τις νοητικές τους δεξιότητες γίνονται περισσότερο συνεργάσιμοι και λειτουργούν ομαδικά (Ματσαγγούρας, 2004).
- ▶ Τα τελευταία χρόνια παρατηρείται μεγάλη αύξηση των μαθητών με προβλήματα συμπεριφοράς. Ο εκπαιδευτικός πρέπει να συνεκτιμά όλους τους παράγοντες ώστε να συμβάλει στην προαγωγή της μάθησης.
- ▶ Ο εκπαιδευτικός θα πρέπει να εξασφαλίζει τη σωστή επικοινωνία με τους μαθητές όσο και τη δημιουργία δημοκρατικού κλίματος.
- ▶ Οι καλές σχέσεις μεταξύ μαθητών και εκπαιδευτικών έχουν θετική επίδραση τόσο στο παιδαγωγικό όσο και στο διδακτικό πλαίσιο του σχολείου (Καρολίδου, 2020).

Σχέσεις Εκπαιδευτικών – Μαθητών

Ευχαριστώ για την προσοχή σας

Βιβλιογραφία

- ▶ Αγγελίδης, Π. & Μιχαηλίδου, Α. (2012). Ένα πρόγραμμα έρευνας δράσης με τη χρήση του σχεδίου για μείωση της περιθωριοποίησης.
- ▶ Αγγελίδης, Π. & Χατζησωτηρίου, Χ. (2013). Διαπολιτισμικός Διάλογος στην Εκπαίδευση. Αθήνα: Διάδραση.
- ▶ Bandura, A. (1973). Aggression: A social learning analysis. Englewood Cliffs, N.J.: Prentice Hall.
- ▶ Καρολίδου, Α. (2020). Σχέσεις μαθητών - εκπαιδευτικών και ο ρόλος τους στο πλαίσιο της σχολικής αγωγής και της μάθησης. *Επιστημονικό περιοδικό Σκέψη* 7. 279-287
- ▶ Ματσαγγούρας, Η. (1999). Η σχολική τάξη. Χώρος, ομάδα, πειθαρχία, μέθοδος. Αθήνα, Γρηγόρης.
- ▶ Μπασέτας, Κ. Χ. (2007). Παιδαγωγική Αλληλεπίδραση στο Σχολείο. Αθήνα: Ατραπός.
- ▶ Τζίκια, Β. (2017)..*Η 'φωνή' των μαθητών στη διδακτική και μαθησιακή διαδικασία με έμφαση στη διδασκαλία παραγωγής γραπτού λόγου*. Διπλωματική εργασία. Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας. Ανακτήθηκε από :
<https://ir.lib.uth.gr/xmlui/bitstream/handle/11615/47487/16156.pdf?sequence=1&isAllowed=y>